

Skuodo klasterio hibridinis projektas

Aplinkos ir socialinio valdymo plano
(ESMP) sistema

PARENGTA

UAB „European Energy“

DATA

2026 m. rugsėjo 15 d.

NUORODA 0819625

DOKUMENTO DUOMENYS

DOKUMENTO PAVADINIMAS	Skuodo klasterio hibridinis projektas
DOKUMENTO PAANTRAŠTĖ	Aplinkos ir socialinio valdymo plano (ESMP) sistema
PROJEKTO NUMERIS	0819625
DATA	2026 m. rugsėjo 15 d.
VERSIJA	V00
AUTORIUS	ERM darbo grupė
KLIENTAS	UAB „European Energy“

DOKUMENTO ISTORIJA

				ERM PATVIRTINIMAS IŠLEIDIMUI		
VERSIJA	REDAGAVI MAS	AUTORIUS	PERŽIŪRĖJO	VARDAS	DATA	PASTABOS
Juodraštis	00	ERM darbo grupė	Simone Poli	Alessandro Sestagalli	2026 m. rugsėjo 15 d.	

PASIRAŠYMO PUSLAPIS

Skuodo klasterio hibridinis projektas

Aplinkos ir socialinio valdymo plano (ESMP) sistema

0819625

Alessandro Sestagalli

ERM partneris

ERM Italia S.p.A.
Via San Gregorio, 38,
20124 Milan, Italy
Tel.: +39 02
674401

© 2026 m. „The ERM International Group Limited“ ir (arba) jos filialų („ERM“) autorinės teisės. Visos teisės saugomos.
Jokia šio leidinio dalis negali būti atgaminta ar perduota bet kokia forma ar bet kokiais būdais be išankstinio raštiško „ERM“ leidimo.

TURINYS

1.	IVADAS	4
2.	ESMP SISTEMOS TIKSLAI	4
3.	PROJEKTO VADYBOS PLANAI	4

LENTELIŲ SĄRAŠAS

3-1	LENTELĖ. PROJEKTO VADYBOS PLANŲ SĄRAŠAS IR TURINYS	5
-----	--	---

AKRONIMŲ IR SANTRAUKŲ SĄRAŠAS

Akronimas	Aprašymas
Aol	Įtakos sritis
BESS	Baterijų energijos kaupimo sistema
BMMP	Biologinės įvairovės stebėjimo ir valdymo planas
C	Statyba
CEMP	Statybų aplinkosaugos vadybos planas
CHMP	Kultūros paveldo valdymo planas
C-ESMP	Rangovo aplinkos ir socialinio valdymo planas
D	Eksploatacijos nutraukimas
EE	UAB „European Energy“
EMP	Aplinkos stebėjimo planas
EPRP	Avarinės parengties ir reagavimo planas
ERM	Aplinkos išteklių valdymas
ESIA	Aplinkos ir socialinio poveikio vertinimas
E&S	Aplinkos ir socialinis
ESMP	Aplinkos ir socialinio valdymo planas
ESMS	Aplinkos ir socialinių reikalų vadybos sistema
ESR	Aplinkos ir socialiniai reikalavimai
EBRD	Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas
GBVH	Smurtas ir priekabiavimas dėl lyties
ŠDG	Šiltnamio efektą sukeliančios dujos
GIIP	Gera tarptautinė pramonės praktika
HD	Aukšta raiška
HSE	Sveikata, sauga ir aplinka
HV	Aukšta įtampa
IASMP	Invazinių svetimų rūšių valdymo planas
IFC	Tarptautinė finansų korporacija
IED	Pramoninių išmetamųjų teršalų direktyva
LAeq	Ekvivalentinis nuolatinis triukšmo lygis
Lmax	Maksimalus garso lygis
MoC	Pokyčių valdymas
MSDS	Medžiagos saugos duomenų lapas
MV	Vidutinė įtampa
O	Eksploatacija
OHS	Darbuotojų sveikata ir sauga

Akronimas	Aprašymas
PPE	Asmeninė apsauginė įranga
PV	Fotovoltinė
SEP	Suinteresuotųjų šalių įtraukimo planas
TMP	Eismo valdymo planas
WTG	Vėjo turbino generatorius

.

1. IVADAS

Skuodo hibridinis projektas (toliau – Projektas) – tai hibridinis projektas, apimantis vėjo ir saulės energijos gamybos įrenginius bei baterijų energijos kaupimo sistemą (BESS), kurį įgyvendina bendrovė UAB „European Energy“ Skuodo savivaldybėje, Klaipėdos apskrityje, Lietuvoje. Šiame dokumente pateikiama Aplinkos ir socialinio valdymo plano (ESMP) struktūra, kurioje nustatyti Aplinkos ir socialinio valdymo plano (ESMP) reikalavimai bei išvardyti ir apibūdinti valdymo planai, kuriuos reikia parengti Projekto aplinkos ir socialinio valdymo sistemai (ESMS).

Šiame dokumente apibrėžta valdymo planų sistema nustatys procesus, būtinus siekiant užtikrinti atitiktį galiojantiems nacionaliniams teisės aktams, leidimų sąlygoms, kreditorių reikalavimams, įskaitant Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko (EBRD) aplinkos ir socialinę politiką (2024 m.) bei aplinkos ir socialinius reikalavimus (ESR), taip pat atitinkamą tarptautinę gerąją praktiką.

Laikantis EBRD ESR1, valdymo planuose aplinkos ir socialiniam valdymui taikoma poveikio mažinimo hierarchija: vengimas, mažinimas, atkūrimas, kompensavimas / kompensacijos, siekiant pirmiausia išvengti neigiamo poveikio, jį sumažinti, kai vengimas techniškai neįmanomas, ir atkurti paveiktus išteklius bei pragyvenimo šaltinius ten, kur poveikis pasireiškia, galiausiai įgyvendinant kompensacines ar kompensavimo priemones, kai lieka reikšmingas likutinis poveikis. Ši sistema taip pat skatina tobulinimo priemones ir galimybes gerinti aplinkos ir socialinius rezultatus, kai tai įmanoma.

2. ESMP SISTEMOS TIKSLAI

Ši ESMP sistema numato bendrą projekto valdymo struktūrą ir nustato reikalavimus, taikomus rengiant bei įgyvendinant išsamius, konkrečioms temoms skirtus valdymo planus, procedūras ir programas. Tai apima, jei taikytina, planus, susijusius su biologine įvairove ir ekosistemų paslaugomis, darbo jėga ir darbo sąlygomis, bendruomenės sveikata ir sauga, suinteresuotųjų šalių įtraukimu, eismu ir transportu, atliekų tvarkymu, taršos prevencija, pasirengimu avarijoms ir reagavimu į jas, kultūros paveldu, rangovų valdymu bei kitais su projektu susijusiais aplinkos ir socialiniais aspektais.

Šiose gairėse nurodomi planai, kuriuos reikia parengti per visą projekto gyvavimo ciklą (t. y. statybos (C), eksploatacijos (O) ir eksploatacijos nutraukimo (D) etapuose). Konkrečios poveikio mažinimo priemonės, stebėsenos reikalavimai, veiklos kontrolės priemonės ar įgyvendinimo procedūros šiame dokumente nenustatytos ir bus parengtos ESMP bei atitinkamuose teminiuose valdymo planuose (kai kurie iš jų jau parengti vykdant ESIA procedūrą).

Šio ESMP sistemos valdymo planų sąrašas ir konkrečių planų turinys gali būti toliau patikslinami, atnaujinami arba papildomi/sutrumpinami, kai projektas pereis į vėlesnius etapus ir bus nustatyti papildomi aplinkos bei socialiniai rizikos veiksniai, poveikiai ar valdymo reikalavimai. Atitinkamai šis ESMP turėtų būti laikomas nuolat atnaujinamu dokumentu.

3. PROJEKTO VALDYMO PLANAI

ESMP sistemoje nurodyti šie valdymo planai, kurie bus parengti siekiant įgyvendinti projekto ESMS.

3-1 LENTELĖ. PROJEKTO VALDYMO PLANŲ SĄRAŠAS IR TURINYS

Planas	Projekto etapas*	Aprašymas
Aplinkos ir socialinio valdymo planas (ESMP)	C, O, D	ESMP nustato projekto aplinkosaugos veiklos standartus. Šis ESMP projekto ESIA nustatytus poveikio mažinimo ir stebėsenos įsipareigojimus paverčia įgyvendinimo sistema, taikoma visam projekto gyvavimo ciklui. Jame apibrėžiami valdymo procesai, organizaciniai susitarimai, poveikio mažinimo priemonės, stebėsenos reikalavimai ir įgyvendinimo mechanizmai, kuriais remiantis projekto metu bus valdomi aplinkos ir socialiniai aspektai per visą jo gyvavimo ciklą. Kai kurių aspektų valdymo veiksams gali nebūti reikalingas atskiras valdymo planas, todėl jie bus integruoti į ESMP skyrius, būtent: vandens, lietaus vandens ir drenažo valdymas; dirvožemio, žemės darbų, erozijos ir atkūrimo valdymas; atliekų tvarkymas; išteklių naudojimo efektyvumas ir taršos prevencija, kraštovaizdžio ir vizualinio poveikio valdymas bei šėšėlių mirgėjimo stebėsenos ir valdymas. Toliau pateikiama supaprastinta ESMP struktūra: • Įvadas; • Taikomi standartai; • Pareigos ir atsakomybė; • Liekančiojo poveikio aplinkai ir visuomenei santrauka bei poveikio mažinimo planas, įskaitant aplinkos ir socialinių padarinių mažinimo bei stebėsenos matricą; aplinkos ir socialinių padarinių santraukos pagal temas; • Valdymo plano struktūra (šio dokumento turinys); • Mokymas; • Stebėsenos, ataskaitų teikimas ir peržiūra, įskaitant auditą; • Pokyčių valdymas (MoC).
Statybų aplinkosaugos valdymo planas (CEMP)	C	CEMP nustatys sistemą, procedūras, vaidmenis ir atsakomybę, reikalingus su projekto statybos veikla susijusiam poveikiui aplinkai valdyti ir mažinti. Planas bus grindžiamas ESIA ESMP ir skirtas rangovams bei subrangovams pateikti išsamesnę informaciją apie statybos poveikį ir jo mažinimo priemones. CEMP bus parengtas laikantis galiojančių nacionalinių teisės aktų, kreditorių reikalavimų, įskaitant EBRD ESR1 ir GIIP. Pagrindiniai CEMP tikslai yra šie: • Užtikrinti, kad statybos darbai būtų atliekami laikantis taikomų aplinkosaugos reikalavimų ir Projekto įsipareigojimų; • Vengti, sumažinti iki minimumo ir sušvelninti neigiamą poveikį aplinkai, susijusį su statybos darbais; • Nustatyti aplinkosaugos vadybos procedūras, atsakomybę, stebėsenos ir ataskaitų teikimo reikalavimus rangovams ir subrangovams; • Skatinti nuolatinį aplinkosaugos veiklos tobulinimą statybos metu.

Planas	Projekto etapas*	Aprašymas
		Siekiant šių tikslų, CEMP apims: • Aplinkosaugos funkcijas, pareigas ir valdymo tvarką; • ESIA nustatytų poveikio mažinimo priemonių įgyvendinimo procedūras; • Aplinkosaugos mokymo ir sąmoningumo ugdymo reikalavimus; • Tikrinimo, stebėsenos ir ataskaitų teikimo procedūras; • Pranešimo apie incidentą, tyrimo ir taisomųjų veiksmų procedūras; • Aplinkos veiklos peržiūra ir nuolatinio tobulinimo mechanizmus. Plane taip pat bus apibrėžti rangovams ir subrangovams taikomi aplinkosaugos reikalavimai, įskaitant atitikties stebėsenos ir audito tvarką. Kaip CEMP dalis, bus atsižvelgiama į statybines medžiagas ir žvyro karjerą.
Oro kokybė ir dulkių valdymo planas	C	Oro kokybės ir dulkių valdymo plane bus apibrėžtos procedūros ir kontrolės priemonės, skirtos statybos veiklos metu susidarančių išmetamųjų teršalų (įskaitant šiltnamio efektą sukeliančias dujas) kiekiui sumažinti ir stebėti, laikantis tarptautinių standartų, pvz., IFC EHS gairių ir ES pramoninių išmetamųjų teršalų direktyvos (IED). Plane taip pat bus pateiktas patikrinimo procedūrų aprašymas ir numatytos adaptyvios priemonės, kurių reikės imtis viršijus nustatytas ribas.
Triukšmo ir vibracijos valdymo planas	C, O	Triukšmo ir vibracijos valdymo plane bus apibrėžtas metodas, kaip vertinti, kontroliuoti ir stebėti su statybos darbais susijusį triukšmą, užtikrinant atitiktį atitinkamoms tarptautinėms gairėms, pvz., IFC EHS gairėms dėl triukšmo. Plano tikslai: • Apimti veiklą 24 valandas per parą; • užtikrinti, kad projekto metu generuojamas triukšmo lygis neviršytų reguliavimo ribų (kaip nurodyta ESIA B priede) ir nesukeltų nepatogumų ar pavojaus darbuotojų ar netoliese esančių jautrių objektų sveikatai; • nustatyti ir įgyvendinti tinkamas triukšmo mažinimo priemones, siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi triukšmo ribų; • parengti triukšmo stebėjimo programą; • nustatyti vaidmenis ir atsakomybę, susijusius su triukšmo kontrolės priemonių įgyvendinimu ir stebėseną; • apibrėžti bendruomenės informavimo ir skundų nagrinėjimo mechanizmų, susijusių su triukšmo trikdžiais, procedūras; • užtikrinti statybos ir eksploatacijos personalo mokymą triukšmo mažinimo praktikos ir atitikties reikalavimams klausimais. Triukšmo valdymo planas bus peržiūrimas ir atnaujinamas remiantis stebėjimo rezultatais ir galimais projekto išdėstymo ar įrangos pakeitimais. Jis taip pat bus susietas su Bendruomenės sveikatos ir saugos planu, Aplinkos stebėjimo planu, suinteresuotųjų šalių įtraukimo planu, bendruomenės ir darbuotojų skundų nagrinėjimo mechanizmais bei Eismo valdymo planu, ypač tais atvejais, kai mobilieji šaltiniai prisideda prie bendro triukšmo poveikio.

Planas	Projekto etapas*	Aprašymas
Biologinė įvairovė ir stebėjimo valdymas (BMMP)	C, O	BMMP yra pagrindinis planas, skirtas biologinės įvairovės rizikos valdymui ir rizikos mažinimo priemonėms, susijusioms su buveinėmis, flora, fauna ir jautriais ekologiniais receptoriais statybos ir ankstyvojo eksploatavimo etapuose. BMMP parengtas laikantis galiojančių nacionalinių teisės aktų, kreditorių reikalavimų, įskaitant EBRD ESR6 ir GIIP. Planas apima šiuos tikslus: - sukurti ir išlaikyti supratimą apie buveinių ir ekosistemų jautrumą, taip pat apie laukinę gamtą, esančią aplink projektą ir jo įtakos zonoje; - nustatyti aiškias ir glaustas procedūras: - migruojančių paukščių, šikšnosparnių ir laukinių gyvūnų incidentų nustatymui, pranešimui apie juos ir registravimui; - incidentų išvengimui taikant nustatytas valdymo ir poveikio mažinimo priemones; - sąveikos su projekto infrastruktūra ir veikla mažinimą (pvz., laukinių gyvūnų susidūrimų su infrastruktūra prevenciją, buveinių degradacijos prevenciją); - nustatyti veiksmingas poveikio mažinimo priemones, siekiant kuo labiau sumažinti projekto poveikį biologinei įvairovei; - nustatyti stebėsenos ir ataskaitų teikimo procedūras, siekiant užtikrinti veiksmingą poveikio mažinimo priemonių įgyvendinimą ir nuolatinį projekto įsipareigojimų bei taikomų standartų laikymąsi.
Invazinių svetimų rūšių valdymo planas (IASMP)	C, O	Invazinių svetimų rūšių valdymo plane nurodytos priemonės, skirtos užkirsti kelią invazinių svetimų rūšių įvežimui ar plitimui, stebėti ir kontroliuoti šiuos procesus vykdant augmenijos iškirtimą, žemės darbus, dirvožemio perkėlimą ir atkūrimą. Plane aprašyta stebėjimo programa, skirta invazinėms ir svetimoms rūšims identifikuoti ir kontroliuoti įvairiuose projekto etapuose, nustatant parametrus, tyrimo plotą, trukmę, dažnumą ir pagrindinę įrangą. Jame taip pat nurodomi būdai, kuriais invazinės rūšys galėtų būti įvežtos ar išplitusios dėl projekto veiklos, bei apibrėžiamos higienos, tikrinimo, medžiagų tvarkymo ir atkūrimo kontrolės priemonės, reikalingos siekiant užkirsti kelią invazinių rūšių įsikūrimui sutrikdytose teritorijose.
Aplinkos stebėjimo planas (EMP)	C, O	Aplinkos stebėjimo planas (ASP) bus parengtas laikantis EBRD aplinkosaugos standartų ir nacionalinių reikalavimų. Pagrindiniai aplinkos stebėjimo plano tikslai yra šie: Išsamiai aprašyti ESIA siūlomos stebėjimo strategijos įgyvendinimą, nurodant terminus, metodiką, vaidmenis, atsakomybę ir ataskaitų teikimą. Aplinkos stebėseną apima: - Aplinkos bazinės būklės patikrinimą: patvirtinti ESIA naudojamą aplinkos scenarijų ir apibūdinti bazinės aplinkos sąlygas, kurios bus naudojamos kaip atskaitos taškas, lyginant su vėlesniais projekto etapais ir stebėsenos veikla. - Poveikio stebėjimą: nustatyti atskaitos parametrus ir įvertinti pokyčius, palyginti su bazinių sąlygų scenarijumi ir statybos metu. Šios veiklos leidžia patikrinti

Plano	Projekto etapas*	Aprašymas
		priimtų poveikio mažinimo priemonių veiksmingumą ir padeda planuoti bet kokias būtinas korekcines priemones. Siekiant šių tikslų, EMP apima šias pagrindines veiklas: - Stebėjimo planavimas: nustatyti ir patvirtinti stebėjimo komponentus, stebėjimo dažnumą kiekviename projekto etape, išsamiai apibūdinti stebėjimo vietas ir stebėjimo taškų skaičių, parengiant atitinkamus žemėlapius ir analizuotinus parametrų rinkinius. Apibendrinant, EMP apibrėžia: - stebėjimo tikslus ir siūlomą metodologinį požiūrį, įskaitant mėginių ėmimo metodus ir analitinius parametrus, apibūdinančius aplinkos komponento ar veiksnio kokybinę ir kiekybinę būklę, leidžiančius įvertinti jo erdvinę ir laikinę raidą, atitikimą ESIA poveikio prognozėms bei priimtų poveikio mažinimo priemonių veiksmingumą; - stebėjimo veiklos erdvinį ir laiko suskirstymą; - kokybės kontrolės, patvirtinimo, analizės ir duomenų apdorojimo metodikas, skirtas analitinių parametrų laiko pokyčiams įvertinti ir bet kokioms anomalijoms nustatyti atliekant aplinkos stebėseną; - metodikas, skirtas patikrinti ir įvertinti korekcinių veiksmų veiksmingumą.
Rangovo Aplinkos ir socialinio valdymo planas (C-ESMP)	C, O	C-ESMP bus parengtas siekiant užtikrinti, kad visi projekte dirbantys rangovai ir subrangovai laikytųsi taikomų teisinių reikalavimų bei projekto aplinkos ir socialinės politikos bei veiklos standartų. C-ESMP taip pat apims subrangovų veiklos audito programą. Kaip C-ESMP dalis, bus atsižvelgiama į šiuos pagrindinius aspektus: - Vietos pirkimų planas. - Vietos turinio planas.
Suinteresuotųjų šalių įtraukimo planas (SEP)	C, O	SEP nustato konstruktyvaus įtraukimo ir nuolatinio dialogo procedūras, kurios yra būtinos gerai verslo praktikai ir įmonės pilietiškumui, taip pat projekto rizikos valdymui ir veiklos rezultatų gerinimui. Tai dinamiškas dokumentas, kuriame aprašoma, kaip projektas bendravo ir toliau bendraus su išorės suinteresuotosiomis šalimis, projektui vystantis per visą jo gyvavimo ciklą. SEP padės įgyvendinti įsipareigojimus, nustatytus pagal ESIA ir susijusius valdymo planus, įskaitant tuos, kurie susiję su prieiga prie žemės, pragyvenimo šaltiniais, bendruomenės sveikata ir sauga, eismo valdymu, saugumo priemonėmis ir skundų tvarkymu. Planas apima: - Aprašymą dėl nacionalinių reguliavimo ir tarptautinių standartų; - projekto suinteresuotųjų šalių identifikavimą ir analizę; - iki šiol vykdytų įtraukimo veiklų apžvalgą; - strategiją ir siūlomus bendradarbiavimo veiksmus su suinteresuotosiomis šalimis kiekviename projekto etape, įskaitant nuolatinį ataskaitų teikimą paveiktoms bendruomenėms;

--	--	--

Planas	Projekto etapas*	Aprašymas
		• Bendruomenės skundų nagrinėjimo mechanizmą, aprašantį procesą, kuriuo suinteresuotosios šalys gali iškelti susirūpinimą ar pateikti skundus ir siekti jų išsprendimo; • organizacijos pajėgumus, išteklius ir atsakomybę, susijusius su suinteresuotųjų šalių įtraukimo veiklos įgyvendinimu; • Suinteresuotųjų šalių įtraukimo plano veiklos vertinimo ir ataskaitų teikimo metodiką; • informacijos atskleidimo, konsultacijų ir nuolatinio bendravimo procedūras visą statybos ir eksploatacijos laikotarpį; • konkrečiais įtraukimo reikalavimus, taikomus paveiktiems žemės savininkams, žemės naudotojams, vietos bendruomenėms, pažeidžiamoms grupėms ir kitiems suinteresuotiesiems asmenims, kuriems projekto veikla gali turėti įtakos; • stebėsenos ir ataskaitų teikimo tvarką, skirtą įtraukimo veiklos veiksmingumui, skundų tvarkymui ir suinteresuotųjų šalių pasitenkinimui įvertinti bei nuolatiniam suinteresuotųjų šalių įtraukimo procesų tobulinimui.
Skundų nagrinėjimo mechanizmas	C, O	Bendruomenės skundų nagrinėjimo mechanizmas, įdiegtas kaip Suinteresuotųjų šalių įtraukimo plano (SEP) dalis, apibūdina procedūrą, pagal kurią priimami, registruojami, vertinami, sprendžiami ir uždaromi skundai, pateikti bendruomenių ir išorinių suinteresuotųjų šalių. Šis mechanizmas užtikrina prieinamą procesą, per kurį paveiktos suinteresuotosios šalys gali iškelti susirūpinimą dėl projekto veiklos, poveikio ar rezultatų ir siekti laiku išspręsti problemas. Skundų nagrinėjimo mechanizme nurodomi įvairūs proceso etapai, kuriuos praeina kiekvienas skundas: • skundo priėmimas; • skundo patvirtinimas; • skundo vertinimas ir paskirstymas; • skundo tyrimas; • pasiūlymas dėl skundo sprendimo; • skundų tolesnis nagrinėjimas ir užbaigimas. Šis mechanizmas padės įgyvendinti ESIA ir susijusiuose valdymo planuose numatytus įsipareigojimus, įskaitant tuos, kurie susiję su prieiga prie žemės, pragyvenimo šaltiniais, bendruomenės sveikata ir sauga, eismo valdymu, saugumo priemonėmis ir aplinkosaugos veiklos rezultatais. Mechanizmas užtikrina ir leidžia konfidencialų bei anoniminį bendravimą.

Planas	Projekto etapas*	Aprašymas
Darbuotojų valdymo planas (darbo ir darbo sąlygų valdymas), įskaitant darbuotojų apgyvendinimo ir paslaugų valdymo planą	C, O	Laikantis EBRD ESR2 reikalavimų, planas bus parengtas siekiant spręsti galimas rizikas, susijusias su darbuotojų teisėmis ir darbo standartais statybos etape, apibendrinant lūkesčius ir procedūras, skirtas kokybiškų darbo sąlygų ir veiklos užtikrinimui. Plane bus aprašyti reikalavimai ir lūkesčiai, susiję su EBRD ESR2 atitiktimi, ataskaitų teikimu, vaidmenimis, priežiūra ir mokymais darbo jėgos bei darbo sąlygų srityje, įskaitant darbuotojų apgyvendinimą. Dokumente bus šie skyriai: teisiniai reikalavimai, vaidmenys ir atsakomybė, darbo politika ir procedūros, rizikos vertinimas ir poveikio mažinimas, susijęs su darbo jėgos valdymu (lentelės forma), stebėseną, ataskaitų teikimas, mokymai ir informavimas. Į darbo apimtį neįtrauktas suinteresuotųjų šalių įtraukimas siekiant gauti papildomų duomenų, taip pat auditas ar darbuotojų apklausos. Plane bus numatytas darbuotojų apgyvendinimo ir paslaugų valdymas, siekiant apibrėžti, kaip projekto metu statybos etapu darbuotojams bus užtikrintas saugus, reikalavimus atitinkantis ir tinkamas būstas bei susijusios patalpos.
Darbuotojų skundų nagrinėjimo mechanizmas	C, O	Darbuotojų skundų nagrinėjimo mechanizme bus aprašyti procesai, vaidmenys ir atsakomybė, susiję su gautų darbuotojų skundų registravimu, tyrimu, sprendimu ir ištaisymu. Mechanizmas užtikrins ir leis konfidencialiai bei anonimiškai teikti informaciją.
Avarinės parengties ir reagavimo planas (EPRP)	C, O	EPRP bus apibrėžtos projekto procedūros ir atsakomybės, susijusios su veiksmingu reagavimu į avarines situacijas, kurios gali kelti grėsmę žmonėms, turtui, aplinkai ar verslo veiklai. Jis apims netikėtus įvykius, galinčius kelti pavojų darbuotojų, lankytojų ir (arba) rangovų sveikatai, kelti grėsmę aplinkai arba sukelti riziką įrenginių vientisumui. EPRP bus apibrėžti pasirengimo avarijoms, reagavimo priemonės, komunikacijos protokolai, mokymai, pratybos, koordinavimas su išorės reagavimo tarnybomis ir incidentų tyrimo reikalavimai. Pagrindinės EPRP sudedamosios dalys yra šios: - pagrindiniai principai – bendra organizacinė struktūra, pavojaus signalizavimo tvarka, avarinė organizacinė struktūra, skirtingų subjektų bendradarbiavimas krizės metu, medicininės evakuacijos tvarka, ryšių su žiniasklaida valdymas, artimųjų informavimas, skambučių valdymas, informaciniai pranešimai ir naujausios žinios; - vaidmenys ir atsakomybė; - konkretūs scenarijai ir reagavimas į avarijas – gaisras/sprogimas, liga/sužalojimas/mirtis, eismo įvykis, naftos/cheminių medžiagų išsiliejimas, žemės drebėjimas, ekstremalūs meteorologiniai reiškiniai, BESS incidentai ir su bendruomene susijusios avarijos; - formos incidentams registruoti; - valdymas – mokymai ir pratybos, plano atnaujinimas; - išdėstymas ir duomenys – diagramos, žemėlapiai, objektų išdėstymas, atstumai tarp objektų, saugos duomenų lapai (MSDS); - ištekliai – ryšių sąrašas, vidinių avarinių išteklių sąrašas, išorinių avarinių išteklių sąrašas; - konsultacijos ir koordinavimas su atitinkamomis vietos priešgaisrinėmis ir gelbėjimo tarnybomis prieš pradedant statybos darbus, į patvirtinti BESS-specifinius avarinius reagavimo ir įvertinti reagavimo pajėgumus; bet kokius nustatytus

Planas	Projekto etapas*	Aprašymas
		trūkumai arba papildomos priemonės bus įtraukti į EPRP; • avarinės pratybos ir mokymai, skirti patikrinti pasirengimą, reagavimo gebėjimus ir avarinių priemonių veiksmingumą; • įvykių tyrimas, korekcinės priemonės ir išmoktos pamokos – procesai, skirti nuolatiniam avarinio pasirengimo ir reagavimo veiklos tobulinimui remti. Remiantis šiuo metu turima projekto projektavimo informacija, nesitikima, kad projektui bus taikomi „Seveso III“ direktyvos (2012/18/ES) reikalavimai; tačiau galutinis taikymas bus peržiūrėtas prieš rengiant šį planą, kai bus gauti ir patvirtinti išsamūs duomenys apie vietoje saugomų pavojingų medžiagų sąrašą ir kiekius. EPRP bus tvarkomas kaip nuolat atnaujinamas dokumentas ir bus reguliariai peržiūrimas bei taisomas paskirtų darbuotojų, siekiant užtikrinti jo nuolatinį tinkamumą, veiksmingumą ir suderinamumą su projekto plėtra, nustatytais rizikos veiksniais, taikomais reikalavimais ir bet kokiais esminiais projekto pokyčiais.
Darbuotojų sveikatos ir saugos valdymo planas (OHSMP)	C, O	Laikantis EBRD ESR2 ir vietinių teisės aktų, šis planas bus parengtas siekiant apsaugoti darbuotojus nuo neigiamų pavojų sveikatai ir saugai, numatant priemones ir veiksmus, kuriuos reikia įgyvendinti siekiant išvengti ar sumažinti galimą neigiamą poveikį darbuotojų sveikatai ir saugai, kuris gali atsirasti dėl statybos ar priežiūros darbų, įskaitant darbus aukštyje, kėlimo operacijas, elektros darbus, kasimo darbus, darbus uždaroje erdvėje, rankinį krovinių kėlimą, AAP, mokymus, pavojingų medžiagų tvarkymą, leidimų dirbti sistemas, individualų darbą, nuovargio valdymą, incidentų pranešimą ir tyrimą, rangovų valdymą, pasirengimą avarijoms ir reagavimą į jas, taip pat kompetencijos ir mokymo reikalavimus, taikomus didelės rizikos veiklai. Šis valdymo planas bus taikomas visoje Projekto teritorijoje, įskaitant visus rangovus ir subrangovus. Jis apims tokius aspektus kaip reguliarius mokymai ir stebėseną. Veiksmingas profesinis sveikatos ir saugos valdymo planas padės projektui ir rangovams: • vengti arba kuo labiau sumažinti riziką ir poveikį darbuotojų bei rangovų darbuotojų, dirbančių projekte, profesinei sveikatai ir saugai; • nustatyti, įvertinti ir valdyti profesinės sveikatos ir saugos pavojus, susijusius su projekto statybos ir eksploatacijos veikla • nustatant saugias darbo sistemas, pasirengimo avarijoms priemones, mokymo reikalavimus ir rangovų valdymo procedūras; • priemonių, skirtų profesinės sveikatos ir saugos valdymui, rizikai, su kuria susiduria darbuotojai ir rangovų darbuotojai, nustatymas.
Bendruomenės sveikatos, saugos ir saugumo planas	C, O	Šio plano tikslas – apibrėžti galimą poveikį bendruomenei, įskaitant pažeidžiamas grupes, ir aprašyti, kaip šio poveikio reikėtų išvengti, jį sušvelninti, valdyti ir stebėti. Šis planas bus taikomas visai su projektu susijusiai statybinei veiklai ir juo siekiama užtikrinti paveiktų bendruomenių, darbuotojų

Plano	Projekto etapas*	Aprašymas
		ir kitų suinteresuotųjų šalių saugumą ir gerovę. Planas bus parengtas laikantis EBRD ESR4 reikalavimų. Sveikatos poveikio vertinimas į šį planą neįtrauktas. Plane bus nagrinėjami pavojai, susiję su darbuotojų buvimu ir sąveika su vietos bendruomenėmis, statybų eismu ir ypatingų gabaritų krovinių vežimu, bendruomenės sąlyčiu su aktyviomis darbo zonomis, avarinėmis situacijomis, užkrečiamomis ligomis, saugumo priemonėmis, netinkamu elgesiu, smurtu ir priekabiavimu dėl lyties (GBVH) bei neteisėtu patekimu į projekto objektus ir infrastruktūrą. Konkretūs plano tikslai yra šie: • sukurti veiksmingus mechanizmus, skirtus apsaugoti aplinkinių bendruomenių sveikatą ir saugą nuo bet kokių su projektu susijusių pavojų sveikatai; • paskirstyti vaidmenis ir atsakomybę už visus veiksmus; • apibrėžti dokumentacijos ir ataskaitų teikimo procedūras; • nustatyti įgyvendinimo terminus; • parengti plano periodinės peržiūros ir atnaujinimo grafiką. Planas bus pagrindas parengti Avarinių situacijų pasirengimo ir reagavimo planą, atsižvelgiant į galimus scenarijus avarinių situacijų atveju. Priemonės, skirtos apsaugoti bendruomenes nuo statybų eismo, neįprasto krovinių vežimo, laikinų prieigos apribojimų, rizikos, susijusios su patekimu į statybvieta, triukšmo, dulkių, avarinių situacijų, darbuotojų ir bendruomenės sąveikos, užkrečiamų ligų, su saugumu susijusių incidentų, GBVH rizikos ir visuomenės saugumo pavojų, susijusių su Projekto infrastruktūra. Plane bus apibrėžti reikalavimai eismo valdymui, saugumo valdymui, darbuotojų elgesiui, bendruomenės informavimui, suinteresuotųjų šalių įtraukimui, incidentų pranešimui, korekcinėms priemonėms ir stebėsenai visą statybos ir eksploatacijos laikotarpį. Jame apibrėžiamas galimas poveikis ir aprašoma, kaip jo reikėtų išvengti, jį sušvelninti, valdyti ir stebėti.
Eismo valdymo planas (TMP)	C	Bus parengtas eismo valdymo planas, kuriame bus nustatyti būtini reikalavimai, kuriuos turi įgyvendinti Projekto vykdytojai, siekdami sušvelninti galimas rizikas ir (arba) išvengti neigiamo poveikio aplinkai, darbuotojams ir gretimai bendruomenei, susijusio su eismu statybos ir eksploatacijos etapuose. Plane bus aptariamas su Projektu susijęs eismas, susijęs su darbuotojų vežimu, medžiagų ir įrangos pristatymu, negabaritinių krovinių vežimu, privažiavimo kelių naudojimu, rangovų transporto priemonėmis ir eksploatacijos bei techninės priežiūros veikla. Jame bus numatytos patvirtintų transporto maršrutų valdymo priemonės, pristatymo grafikai, negabaritinių krovinių pervežimai, eismo kontrolės priemonės, kelių eismo sauga ir kelių infrastruktūros apsauga. Dokumente apibrėžiami būtini reikalavimai, kuriuos projektas turėtų įgyvendinti siekiant sumažinti ir (arba) išvengti galimų neigiamų veiksmų aplinkai, darbuotojams ir gretimoms bendruomenėms, susijusių su eismu statybos ir eksploatacijos etapuose. Eismo valdymo plane turi būti apibrėžtos valdymo priemonės, susijusios su šiais aspektais:

Planas	Projekto etapas*	Aprašymas
		- eismo / kelionės valdymas; - reagavimas į transporto priemonių gedimus; - transporto priemonės ir įrangos techninė priežiūra ir patikrinimų programa; - darbo valandos; - neatidėliotini veiksmai eismo įvykio atveju; - aplinkos vadyba, susijusi su transporto priemonėmis (triukšmas, išmetamosios dujos); - apsauga, techninė priežiūra ir atstatymas kelių infrastruktūros, kurią paveikė Projekto eismas; - pranešimai apie svarbią transporto veiklą ir eismo valdymo priemonės, kurių poveikį patiria paveiktos bendruomenės ir suinteresuotosios šalys.
Žemės naudojimo valdymas / Koridorių ir servitutų valdymo planas	C, O	Žemės prieigos valdymo planas / koridorių ir servitutų valdymo planas bus parengtas siekiant apibrėžti žemės prieigos, pravažiavimo teisių, servitutų bei laikino ar nuolatinio žemės naudojimo reikalavimų užtikrinimo ir valdymo procesą. Plane bus nustatytos procedūros, susijusios su žemės savininkų įtraukimu, kompensacijomis, skundų tvarkymu, prieigos susitarimais, atkūrimo priemonėmis ir stebėseną, laikantis nacionalinių teisės aktų ir tarptautinių standartų, pvz., EBRD ESR5. Tikslas – kuo labiau sumažinti ir valdyti prieigos prie žemės poveikį, kartu užtikrinant skaidrų ir nuoseklų suinteresuotųjų šalių įtraukimą bei su žeme susijusių sprendimų priėmimą statybos etapo metu. Šis planas apims: - valdys su projekto veikla ir infrastruktūra susijusius laikinus ir ilgalaikius žemės prieigos apribojimus; - bus tvarkomi servitutai, kabelių koridoriai ir apsaugos zonos, įskaitant informavimą apie žemės naudojimo apribojimus ir leidžiamą veiklą; - nustatys informavimo ir bendradarbiavimo reikalavimus su paveiktais žemės savininkais ir naudotojais; - nustatys procedūras, skirtas išlaikyti arba, jei įmanoma, užtikrinti alternatyvias prieigos sąlygas; - nustatyti žemės atkūrimo, kompensacijų ir įsipareigojimų valdymo reikalavimus; - stebėti žemės prieigos klausimus, skundus ir suinteresuotųjų šalių atsiliepimus; - įgyvendinti korekcines priemones ir kompensacijas, jei reikia.
Kultūrinio paveldo valdymo (CHMP) ir atsitiktinių radinių tvarkymo procedūra	C, O	CHMP nustato priemones ir procedūras, reikalingas kultūros paveldo ištekliams, įskaitant archeologinius, istorinius ir kultūrinius objektus, identifikuoti ir apsaugoti, taip pat siekiant išvengti ar kuo labiau sumažinti galimą poveikį vykdant statybos darbus. Plane taip pat apibrėžiami reikalavimai, susiję su projekto „Atradimų tvarkos“ įgyvendinimu, netikėtų atradimų valdymu, suinteresuotųjų šalių įtraukimu ir ataskaitų teikimo tvarka, taip pat koordinavimu su atitinkamomis institucijomis tais atvejais, kai projekto veikla gali turėti įtakos kultūros paveldo ištekliams. CHMP grindžiamas tarptautiniais standartais, į kuriuos integruoti EBRD ESR8 reikalavimai. Pagrindiniai šio plano tikslai yra:

Plano	Projekto etapas*	Aprašymas
		- nustatyti ir užregistruoti žinomus kultūros paveldo išteklius tiriamoje teritorijoje, įskaitant archeologines ir istorines vietas; - įgyvendinti išvengimo ir apsaugos priemonės, siekiant užkirsti kelią kultūrinio paveldo pažeidimams ar trikdymams vykdant statybos darbus; - prireikus nustatyti aiškias procedūras, skirtas darbams, vykdomiems netoli kultūros paveldo objektų, valdyti, įskaitant vietovių ribų nustatymą ir buferines zonas; - užtikrinti, kad visi projekto darbuotojai būtų apmokyti ir žinotų apie kultūrinio paveldo jautrius aspektus bei taikomas procedūras; - derinti kultūros paveldo išteklių valdymą su atitinkamomis institucijomis ir suinteresuotosiomis šalimis, įskaitant, jei tinka, vietos bendruomenes; - nustatyti stebėsenos, ataskaitų teikimo ir taisomųjų veiksmų reikalavimus, siekiant užtikrinti kultūrinio paveldo įsipareigojimų ir taikomų teisinių reikalavimų laikymąsi; - nustatyti konsultacijų, skundų tvarkymo ir bendravimo kultūrinio paveldo klausimais procedūras, pasitelkiant Suinteresuotųjų šalių įtraukimo planą ir Bendruomenės skundų nagrinėjimo mechanizmą, jei taikytina; - nustatyti ir apibrėžti atsitiktinių radinių procedūras, numatant priemones ir veiksmus, kurių reikia imtis, jei vykdant su projektu susijusius žemės kasimo darbus netikėtai randami archeologinio, istorinio, kultūrinio ar religinio paveldo objektai; procedūra skirta užtikrinti, kad tokie radiniai būtų nedelsiant identifikuoti, tinkamai apsaugoti ir tvarkomi laikantis taikomų teisinių reikalavimų, atitinkamų institucijų lūkesčių ir gerosios tarptautinės praktikos; kaip pagrindiniai procedūros tikslai nurodomi šie: - nustatyti aiškius veiksmus, skirtus galimiems kultūrinio paveldo radiniams identifikuoti ir nedelsiant apsaugoti vykdant statybos darbus; - užtikrinti, kad visi darbai radinio vietovėje būtų sustabdyti, kol bus atliktas tinkamas vertinimas ir gautas leidimas; - apibrėžti vaidmenis, atsakomybę ir komunikacijos kanalus, skirtus pranešti apie radinius atitinkamoms institucijoms ir specialistams; - sudaryti sąlygas tinkamai įvertinti, dokumentuoti ir valdyti atsitiktinius radinius, bendradarbiaujant su kompetentingomis institucijomis ir kvalifikuotais ekspertais; - išvengti arba kuo labiau sumažinti poveikį anksčiau nežinomiems kultūros paveldo ištekliams, nustatytiems statybos metu.
Eksplotacijos nutraukimo planas	D	Eksplotacijos nutraukimo plane bus apibrėžti aukšto lygio principai, reikalavimai ir metodika, taikytini ateityje nutraukiant projekto objektų eksploataciją pasibaigus jų eksploatacijos laikui. Plane bus apibrėžtos procedūros, skirtos saugiam infrastruktūros išmontavimui ir pašalinimui, griovimo ir eksploatacijos nutraukimo atliekų tvarkymui, paveiktų teritorijų atstatymui bei stebėsenos veiklai po eksploatacijos nutraukimo. Pagrindiniai šio plano tikslai yra:

Plano	Projekto etapas*	Aprašymas
		• apibrėžti visos projekto infrastruktūros ir turto saugaus ir sistemingo eksploatacijos nutraukimo, išmontavimo ir pašalinimo principus bei reikalavimus; • sumažinti su eksploatacijos nutraukimo veikla susijusį poveikį aplinkai ir visuomenei, įskaitant poveikį, susijusį su atliekų susidarymu ir žemės paviršiaus pažeidimais; • užtikrinti tinkamą eksploatacijos nutraukimo atliekų tvarkymą, atskyrimą, pakartotinį naudojimą, perdirbimą ir šalinimą laikantis galiojančių teisės aktų ir gerosios praktikos; • nustatyti žemės atkūrimo ir atstatymo procedūras, siekiant sugrąžinti paveiktas teritorijas į pradinę arba sutartą būklę; • nustatyti ir įgyvendinti stebėsenos priemonės po eksploatacijos nutraukimo, siekiant patikrinti atkūrimo veiksmingumą ir užtikrinti ilgalaikį objekto stabilumą; • užtikrinti, kad eksploatacijos nutraukimo planavimas būtų suderintas su projekto gyvavimo ciklo aspektais ir prireikus atnaujinamas, siekiant atsižvelgti į besikeičiančias reguliavimo, technines ir aplinkosaugos sąlygas.

C = statyba; O = eksploatacija; D = eksploatacijos nutraukimas.